

Likumprojekta “Grozījumi Krimināllikumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	Projekts šo jomu neskar.

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	Likumprojekts ir izstrādāts pēc Aizsardzības ministrijas iniciatīvas.
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Nacionālās drošības likuma 22. panta sestā daļa nosaka, ka kara laiks iestājas, ja ārējais ienaidnieks ir izdarījis militāru iebrukumu vai citādi vērsies pret valsts neatkarību, tās konstitucionālo iekārtu vai teritoriālo integritāti. Saskaņā ar likuma “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli” 11. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu izņēmuma stāvoklis ir īpašs tiesiskais režīms, kas izsludināts, ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -valsti padraud ārējais ienaidnieks; -valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšējie nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu. <p>Iepriekš minētajos gadījumos Mobilizācijas likuma 3. panta trešās daļas 1. un 2. punkts un 13. pants paredz Latvijas pilsoņu – rezerves karavīru un rezervistu – iesaukšanu aktīvajā dienestā (kļūst par aktīvā dienesta karavīriem mobilizācijas ceļā). Krimināllikuma 282.¹ pants paredz kriminālatbildību rezerves karavīriem un rezervistiem par izvairīšanos no mobilizācijas. Savukārt Krimināllikuma 333. pants paredz kriminālatbildību karavīriem par dezertēšanu. Atbilstoši pašreizējam regulējumam izņēmuma stāvokļa izsludināšanas vai kara laika gadījumā zemessargu statuss nemainās un kriminālatbildība par izvairīšanos no dienesta izpildes neiestājas.</p> <p>Likuma “Grozījumi Nacionālās drošības likumā” (pieņemts 2018. gada 4. oktobrī) 2. pants paredz tiesības Mītru kabinetam lemt par zemessargu mobilizāciju paaugstināta militāra apdraudējuma gadījumā, ja valstī vēl nav izsludināts speciālais tiesiskais režīms (ārkārtas situācija vai izņēmuma stāvoklis). Arī šajā gadījumā atbilstoši pašreizējam regulējumam zemessargu statuss nemainās un kriminālatbildība par izvairīšanos no dienesta izpildes neiestājas.</p> <p>Tā kā jebkura Latvijas pilsoņa pienākums ir aizstāvēt</p>

		<p>valsts neatkarību, brīvību un demokrātisko valsts iekārtu (sk. Nacionālās drošības likuma 5. pantu), nav attaisnojama to dališana grupās, paredzot tiem atšķirīgu statusu, dienesta regulējumu un atbildību (kriminālatbildību). Tādēļ tiek virzīti grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likuma 4. pantā, papildinot to ar sesto daļu, kura paredz zemessargu ieskaitīšanu aktīvajā dienestā karavīra statusā izņēmuma stāvokļa izsludināšanas vai kara gadījumā, kā arī gadījumā, ja Ministru kabinets pieņem lēmumu par zemesragu mobilizāciju. Ņemot vērā to, ka dienests Zemessardzē būtiski atšķiras no atrašanās nacionālo bruņoto spēku rezervē, zemessargi netiks iesaukti aktīvajā dienestā rezerves karavīru un rezervistu mobilizācijas kārtībā. Zemessargu ieskaitīšana aktīvajā dienestā notiks vienkāršotā kārtībā, kuru noteiks aizsardzības ministrs.</p> <p>Tā kā izņēmuma stāvokļa tiesiskais režīms var tikt attiecināts tikai uz atsevišķu valsts teritorijas daļu, grozījums Latvijas Republikas Zemessardzes likumā paredz iespēju lemt par daļēju zemessargu ieskaitīšanu aktīvajā dienestā, pārējos zemessargus attiecīgi uzturot paaugstinātas gatavības režīmā.</p> <p>Sagatavotie grozījumi Krimināllikumā attieksies gan uz izņēmuma stāvokļa laikā paaugstinātas gatavības režīmā esošo Zemessardzes vienību zemessargiem, gan uz tiem zemessargiem, kuri tiks mobilizēti.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Aizsardzības ministrija un Nacionālie bruņotie spēki.
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu		
1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Likumprojekts ietekmē zemessargus.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Likumprojekts šo jomu neskar.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Likumprojekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Likumprojekts šo jomu neskar.

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1.	Saistītie tiesību aktu projekti	Tiek virzīti pieņemšanai grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā, paredzot zemessargu paātrinātu ieskaitīšanu aktīvajā dienestā mobilizācijas gadījumā.
2.	Atbildīgā institūcija	Par normatīvā akta izstrādi atbildīga ir Aizsardzības ministrija un Nacionālo bruņoto spēku Apvienotais štābs.
3.	Cita informācija	Nav.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Likumprojekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Projekts un tā anotācija publiskoti Aizsardzības ministrijas tīmekļa vietnē (www.am.gov.lv) 30.01.2020. un Ministru kabineta tīmekļa vietnē (www.mk.gov.lv) 30.01.2020. Tādējādi sabiedrības pārstāvjiem tika dota iespēja līdzdarboties likumprojekta izstrādē.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	
4.	Cita informācija	Likumprojekts šo jomu neskar.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Aizsardzības ministrija, Nacionālie bruņotie spēki
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Likumprojekts šo jomu neskar.
3.	Cita informācija	Nav.

Iesniedzējs:

Aizsardzības ministrijas
valsts sekretārs

Jānis Garisons

V.Upeniece 67335241
Vita.Upeniece@mod.gov.lv